

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e**

Az ügy száma: Kfv.VI.37.417/2024/8.
A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke
Dr. Rák-Fekete Edina előadó bíró
Dr. Kurucz Krisztina bíró
Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit bíró
Dr. Horváth Tamás bíró

Az I. rendű felperes: NORMTEC Kft.
(6000 Kecskemét, Klapka utca 9-11. fszt. 18/a.)
Az I. rendű felperes képviselője: ügyvéd
(1112 Budapest, Ördögórom lejtő 31.)

A II. rendű felperes: Prémium Line s.r.o.
(SK-99001 Velky Krtís., Nemocnincná 14.)

A III. rendű felperes: Tempel Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
(6060 Tiszakécske, Oláhházdúló tanya 10.)
A III. rendű felperes képviselője: Dr. Sobor Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd:
1113 Budapest, Edömér utca 2. I/2.)

Az alperes: Gazdasági Versenyhivatal
(1026 Budapest, Riadó utca 1-3.)
Az alperes képviselője: Dr. Ay Zoltán Nándor kamarai jogtanácsos

A per tárgya: versenyügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizgálni kért jogerős ítélet: a Fővárosi Törvényszék 2024. március 19. napján kelt 105.K.703.671/2023/3. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 105.K.703.671/2023/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

Kfv. VI.37.417/2024/8.

Az I. rendű felperes, a III. rendű felperes és az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét 100.000 (azaz százezer) – 100.000 (azaz százezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. és III. rendű felperesek engedékenységi kérelmei alapján eljáró alperes a 2021. június 25-én kelt VJ/10-355/2018. számú végzésével (a továbbiakban: végzés1) az I. rendű felperes bírság csökkentése iránti másodlagos kérelmét tíz tender esetében elutasította. A 2021. június 25-én kelt VJ/10-354/2018. számú végzésével (a továbbiakban: végzés2, a továbbiakban együtt: végzések) a III. rendű felperes bírság mellőzése iránti kérelmeit három tender vonatkozásában elutasította; a bírság csökkentése iránti másodlagos kérelmeit öt tender vonatkozásában elutasította.
- [2] A végzések indoklása szerint az I. és III. rendű felperesek által rendelkezésére bocsátott adathordozókon végzett kutatás eredményeként számos korabeli dokumentumot feltárt. A feltárt bizonyítékok és a felhívásra tett nyilatkozatok alapján további öt olyan tendert azonosított, amelyekkel kapcsolatban a felperesek között jogellenes egyeztetések történtek. Úgyisntén e bizonyítékok alapján körvonalazódott a feltételezetten jogsértő magatartás, amely - az engedékenységi kérelmekben foglaltakkal ellentétben - nem tizenegy különálló tenderrel kapcsolatos eseti egyeztetéseket foglal magában, hanem egy rendszerszintű jogsértést, amely egy átfogó megállapodás megvalósítását szolgálta. Önmagában az a körülmény, hogy egy engedékenységi kérelmező nem tár fel minden jogsértő tendert, még nem eredményezi az együttműködési kötelezettség megsértését. Egységes, komplex és folyamatos jogsértés esetén a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) nem feltétlenül követeli meg, hogy a kérelmező adott esetben jogilag is helyesen, egységes és folyamatos jogsértésnek minősítse a történeteket, azonban elengedhetetlen, hogy a kérelmében az átfogó terv egészét, az együttműködési modell lényegi elemeit, az egyedi tendereken történt egyeztetések hátterét, fórumait, az egyedi ajánlatok közötti összefüggéseket, a vállalkozások közötti kapcsolatokat rendszerét feltárja.
- [3] Rámutatott arra, hogy az I. és III. rendű felperesek szintén csak vizsgálói kérdésre nyilatkoztak arról, hogy az információáramlás egyik intézményesített eszköze a heti/havi rendszerességgel tartott közbeszerzési értekezlet volt, amelyen esetenként az I. rendű felperes munkavállalói is részt vettek, illetve nem tárták fel engedékenységi kérelmeikben azt sem, hogy a munkavállalók olykor mindhárom felperesi cég ügyeit intézték, vagy hogy egyes e-mail címekhez a másik cég munkavállalói is hozzáférhettek. Mindezek olyan jelentős és kétségtelenül az I. és III. rendű felperes rendelkezésére álló információk, amelyeket az eljárás megindulását megelőzően, önkéntesen, külön felhívás nélkül a tudomására kellett volna hozniuk, és ezen körülmények előadása különösebb versenyjogi tudatosságot, ismeretet sem igényel a részükről.
- [4] Ugyancsak a jóhiszemű együttműködési kötelezettség megsértésére utaló körülményként értékelhető, hogy az I. és III. rendű felperesek több ízben is akként nyilatkoztak, hogy az egyeztetésekről nem maradtak fenn írásos bizonyítékok, mivel azok zömében szóban zajlottak, ezzel szemben a vizsgálat az átadott adathordozókon számos irati bizonyítékot

fellelt. Leszögezte, az eljárásban egyértelműen megállapítható volt, hogy az I. és III. rendű felperesek nem is törekedtek a birtokukban lévő korabeli bizonyítékok azonosítására, mindössze a rendelkezésére bocsátották az ügyvezető számítógépes adathordozóját, amelyről a vizsgálói szűrték ki a releváns bizonyítékokat.

- [5] Hangsúlyozta, hogy az engedékenységi kérelmező részéről a hatóság aktív együttműködést követel meg, a kérelem bizonyítékokkal való alátámasztása nem valósulhat meg pusztán azáltal, hogy a kérelmező az egyébként nála fellelhető bizonyítékok hatóság általi leválogatása után nyilatkozik arról, hogy a hatóság által feltárt egyes iratok, információk a jogsértés bizonyítékai-e.
- [6] Mindezek alapján azt állapította meg, hogy a bírság mellőzésének, a bírság csökkentésének nincs helye, tekintettel arra, hogy az I. és III. rendű felperesek a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés b) pontja szerinti együttműködési kötelezettségüknek nem feleltek meg.
- [7] Az alperes a versenyfelügyeleti eljárásban meghozott VJ/10-371/2018. számú határozatában megállapította, hogy az I. és III. rendű felperesek legalább 2014. októberétől 2017. tavaszáig egységes és folyamatos, versenykorlátozó célú megállapodást kötöttek egymással a közbeszerzési eljárások során való együttműködésüket illetően, és ennek keretében versenykorlátozó magatartást tanúsítottak közbeszerzések során. A jogsértésnek legalább 2016 szeptembere és 2017 januárja között a megjelölt 2 tender esetében a II. rendű felperes is részese volt. A jogsértés miatt az I. rendű felperessel szemben 18.400.000 Ft, a II. rendű felperessel szemben 588.000 Ft, a III. rendű felperessel szemben 116.000.000 Ft versenyfelügyeleti bírságot szabott ki.

Az alapperben hozott elsőfokú ítélet

- [8] A felperesek keresete folytán indult közigazgatási perben az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát az I. és III. rendű felperesekkel szemben kiszabott versenyfelügyeleti bírság tekintetében, valamint a végzéseket megsemmisítette, és e körben az alperest új eljárásra kötelezte. Ezt meghaladóan az I. és III. rendű felperesek jogsértés megállapítását támadó kereseteit elutasította. A II. rendű felperes jogsértés megállapítását támadó keresetét elutasította.
- [9] Indokolása [45] bekezdésében rámutatott, az a körülmény, hogy az I. és III. rendű felperesek nem is törekedtek a birtokukban lévő, korabeli dokumentumok azonosítására, mindössze rendelkezésre bocsátották az azokat tartalmazó számítógépes adathordozókat, önmagában nem értékelendő az együttműködési kötelezettség olyan súlyos megsértéseként, ami az engedékenység alkalmazását kizárná, a bírság csökkentése iránti kérelemmel érintett tendereknél a bírság összegének meghatározása körében vehető figyelembe.
- [10] Abból, hogy az I. és III. rendű felperesek az engedékenységi kérelmükben az egyeztetést tenderenként külön-külön mutatták be, miközben az alperes a lefolytatott bizonyítás eredményeként rendszerszintű jogsértést állapított meg, önmagában még szintén nem következik a versenyfelügyeleti eljárás során fennálló együttműködési kötelezettség megsértése, különös tekintettel arra, hogy az eljárás során tett nyilatkozataikban az I. és III. rendű felperesek feltárták az egyeztetések részleteit, továbbá a jogsértést alátámasztó minden releváns bizonyíték a felperesektől, illetve az I. és III. rendű felperesektől származik. Az I. és III. rendű felperesek az egyeztetések részleteinek feltárása során kitértek az alperes által az engedékenységi kérelmekből hiányolt körülményekre is, nevezetesen arra, hogy a közbeszerzésekkel kapcsolatos döntéseket mindhárom felperes esetében hozta meg, beszámoltak a személyi összefonódásokról, a rendszeres közbeszerzési értekezletekről. Önmagában az, hogy az egyeztetések részleteiről nem az engedékenységi kérelmükben

számoltak be, hanem a versenyfelügyeleti eljárás során a vizsgáló kérdésére, illetve, hogy felhívásra nyilatkoztak, ugyancsak nem minősül az együttműködési kötelezettség olyan súlyos megsértésének, ami az engedékenységek alkalmazását kizárná, a bírság csökkentése iránti kérelemmel érintett tendereknél a bírság összegének meghatározása körében vehető figyelembe.

- [11] Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az alperes a bizonyítékok okszerűtlen értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy az I. és III. rendű felperesek a versenyfelügyeleti eljárás során a Tpv. 78/A. § (7) bekezdés b) pontja szerinti jóhiszemű, teljeskörű és folyamatos együttműködési kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezért esetükben az engedékenységek alkalmazásának nincs helye.

A Kúria új eljárásra utasító határozata

- [12] A III. rendű felperes és az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a Kfv.VI.37.359/2023/11. számú ítéletével az alapeljárásban hozott elsőfokú ítélet I. rendű és a II. rendű felperes kereseteit elutasító rendelkezését nem érintette, a III. rendű felperes keresetét elutasító rendelkezését hatályában fenntartotta. Az alaphatározatot az I. rendű és III. rendű felperesekkel szemben kiszabott versenyfelügyeleti bírság tekintetében, valamint a végzéseket megsemmisítő, és az alperest új eljárásra kötelező rendelkezését hatályon kívül helyezte, e körben az ügyben eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.
- [13] A Kúria az új eljárásra utasító rendelkezéséhez fűzött indokolása [102] bekezdésében rámutatott arra, hogy a Tpv. rendszerében eltérő jogi alapon, más-más normaszöveg által szabályozottan, egymással nem keverhető tartalmú együttműködési fajták találhatók. A jóhiszemű, együttműködő magatartás az ügyfél kötelessége minden eljárásban, ehhez képest a Tpv. 78. § (3) bekezdésében szabályozott, a bírságkiszabás során enyhítő körülményként értékelendő eljárást segítő, együttműködő magatartás, illetőleg a Tpv. a 78/A. § (7) bekezdés b) pontja szerinti, a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig tartó jóhiszemű, teljes mértékű és folyamatos együttműködés más-más, ám egymáshoz képest is többtartalommal bíró ügyféli jogosultság meghatározott kedvezmény fejében.
- [14] A [101] bekezdésben leszögezte, az engedékenységek alkalmazásának feltételül szabott együttműködés és a bírságkiszabás során értékelendő együttműködés nem azonos kategóriák. A két együttműködési forma közötti lényegi különbség, hogy az engedékenységi kérelmező csak akkor részesülhet a jogalkotó által biztosított kiemelt kedvezményben, ha teljes egészében megfelel a vele szemben támasztott jogszabályi feltételeknek. Ha a jogalkotó által meghatározott feltételnek nem felel meg, a kiemelt kedvezményt nem kapja meg, és akkor az általános szabályok szerint szabnak ki vele szemben bírságot. Ez esetben, ha az eljárás alá vont személy az általános ügyféli együttműködési szinten túl segíti a hatóság munkáját, akkor az bírságcsökkenést eredményezhet a számára.
- [15] A Kúria az indokolás [103] bekezdésében megállapította, az elsőfokú bíróság az együttműködés különböző tartalmi elemeit összeszámolta, amikor az ítélete [45] bekezdésében az engedékenységek alkalmazásának feltételeként együttműködési kötelezettségről, illetve ilyen kötelezettség megsértésének súlyáról foglalt állást. Ez a kiindulópontja alapjaiban téves, mivel az engedékenységi kérelmező esetében nem egy kötelezettség teljesítéséről van szó. Az engedékenységek biztosításának feltételeinek nem teljesítése szankciót nem von maga után, a kedvezmények nem biztosítása szankciónak nem tekinthető.
- [16] Az új eljárásra azt az iránymutatást adta, hogy az elsőfokú bíróságnak a Kúria által adott jogértelmezés szem előtt tartásával kell elvégeznie a bizonyítékok értékelését, majd annak eredménye alapján kell döntenie abban, hogy az alperes jogszerűen állapította-e meg a

döntéseiben, hogy az I. és III. rendű felperesek esetében az engedékenységek alkalmazhatóságának a feltétele nem áll fenn.

A megismételt eljárásban hozott elsőfokú ítélet

- [17] Az elsőfokú bíróság - a megismételt eljárásban hozott - jogerős ítéletével az alperes határozatát az I. rendű és III. rendű felperesekkel szemben kiszabott versenyfelügyeleti bírság tekintetében, valamint a végzéseket megsemmisítette, és e körben az alperest új eljárásra kötelezte.
- [18] Indokolása [28] bekezdésében hangsúlyozta, hogy az alperes a végzéseiben – a Kúria által adott jogértelmezéssel szemben – maga is kötelezettségként nevesítette a felperesektől elvárt magas fokú együttműködést, mindennek azonban ügydöntő jelentősége nem volt.
- [19] Az indokolása [31] bekezdésében hangsúlyozta, hogy azt tartja ügydöntő jelentőségűnek, hogy a megelőző eljárásban a felperesek az engedékenységi kérelmeikben és azok kiegészítéseiben a tizenegy tenderrel kapcsolatos jogsértést elismerték. A versenyfelügyeleti eljárás során rendelkezésre bocsátották továbbá számítógépes adathordozóikat, illetve az alperes felhívásaira nyilatkozatot tettek. Az engedékenységi eljárás során az I. rendű felperes kitért szerepére, a nyilatkozatából megállapítható volt a felperesek között kialakított rendszer lényege, amelyre az alperes a határozatát alapította. További releváns tény, hogy a III. rendű felperes a nyilatkozatában külön kitért a további, alperessel történő együttműködési szándékára, amely ugyancsak a Tpv. 78/A. § (7) bekezdése b) pontja szerinti minősítést megalapozó körülmény.
- [20] Érvelése szerint az engedékenységekhez szükséges legmagasabb együttműködéshez sem támasztható elvárásaként, hogy a kérelmet benyújtó vállalkozás a jogsértés elismerése mellett saját piaci magatartását egyúttal az alperes jogi álláspontjával egyezően minősítse is.
- [21] Amennyiben a felperesek elismerik a jogsértést, az általuk csatolt iratok, adathordozók és a szolgáltatott adatok bizonyító erejét az alperes olyannak ítéli, hogy az alapján a bíróság által engedélyezett helyszíni kutatást sem folytatja le, akkor a teljes és folyamatos együttműködés követelménye teljesül.
- [22] Az együttműködés teljessége és folyamatossága nem egy olyan együttműködést jelent, amelyben az engedékenységi kérelmező az alperes helyett végzi el a releváns bizonyítékok kiválogatását is; ennek megfelelően írja elő a Tpv. 78/A. § (7) bekezdés b) pont ba) alpontja, hogy az engedékenységi kérelmet benyújtójának továbbra is rendelkezésre kell állnia bármely olyan kérés megválaszolása céljából, amely hozzájárulhat a tényállás megállapításához. Az alperes a jogsértés feltárására irányuló eljárásban meghatározott eljárási cselekményekkel tisztázhatja a releváns tényekre vonatkozó kérdéseit, mely az alperesnek akkor is kötelessége, ha a Tpv. 78/A. § (7) bekezdés b) pontjának alkalmazása felmerül. Emiatt pedig okszerűtlen az az alperesi megállapítás is, hogy a felperesek a birtokukban lévő korabeli dokumentumok azonosítására nem is törekedtek.
- [23] Hangsúlyozta, hogy a teljes és folyamatos együttműködés a konkrét ügy konkrét tényeire vonatkozó bizonyítékértékeléssel összefüggésben határozható meg, mely alapján a felperesek együttműködése a Tpv. 78/A. § (7) bekezdésben foglaltaknak megfelelt.
- [24] A megismételt eljárásra adott iránymutatása szerint az alperesnek a felperesek vonatkozásában kizárólag a bírságról kell újra döntenie az engedékenységi szabályok alkalmazásával.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelmek

- [25] Az alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a megismételt eljárásban hozott ítélettel szemben, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését, és az ügyben eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [26] Álláspontja szerint a jogerős ítélet indokolása olyan mértékben hiányos, hogy az a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdésében rögzített indokolási kötelezettség súlyos sérelmét jelenti, emellett több iratellenes megállapítást és kirívóan okszerűtlen mérlegelést tartalmaz, amely a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdés ügy érdemére kiható sérelmét okozza.
- [27] Állítása szerint az ítélet indokolása teljes mértékben nélkülözi annak levezetését, hogy a támadott végzések részletes indokolásával szemben milyen okokból minősíti a felperesek magatartását a Tpv. 78/A. § (7) bekezdés b) pontjában foglalt jóhiszemű, teljes mértékű és folyamatos együttműködésnek. E jogsértések az ügy érdemére kiható jogsértést okoztak, amelyek hiányában az ügy érdemében eltérő döntés született volna.
- [28] Hivatkozott továbbá arra, hogy az elsőfokú ítélet nem felel meg a Kúria új eljárásra utasító határozatában kifejtett jogértelmezésnek, ami a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 110. § (3) bekezdésének sérelmét jelenti.
- [29] Hangsúlyozta, hogy a Kúria új eljárásra utasító határozatában egyértelműen rögzítésre került, hogy önmagában a tényállás feltárását, az eljárás gyors befejezését segítő együttműködő ügyféli magatartás nem éri el az engedékenység körében elvárt együttműködés mértékét, ám az elsőfokú bíróság az engedékenységet megalapozó együttműködés mértékeként pontosan ezt a szintet rögzítette, melynek következtében a kúriai határozattal ellentétes döntést hozott.
- [30] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az együttműködési kötelezettséget nem megfelelően ítélte meg, figyelmen kívül hagyta azt, hogy a folyamatos, teljes mértékű és jóhiszemű együttműködés aktív és passzív együttműködést egyaránt jelent. A felperesek azonban a versenyfelügyeleti eljárás során csupán korlátozott mértékű aktív együttműködést tanúsítottak, ami a tizenegy-tizenegy tender beazonosításában és az adathordozók átadásában merült ki, ugyanis annak keretében mindent meg kellett volna tenniük a releváns bizonyítékok és adatok feltárásában, és azokat rendelkezésre kellett volna bocsátaniuk a szükséges kiegészítő magyarázatokkal együtt.
- [31] Okfejtése szerint az elsőfokú bíróságnak az ítéletében levont következtetése ellentétes az irányadó uniós gyakorlattal [T-12/06 Deltafina SpA kontra Európai Bizottság, ECLI:EU:T:2011:441], valamint a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének a Tpv. 78/A. §-a szerinti engedékenységre vonatkozó szabályok alkalmazásáról szóló 2/2016. közleményében foglaltakkal is.
- [32] Álláspontja szerint a perbeli esetben az eljárás koncentrált lefolytatásához, a tényállás feltárásához a felperesek nem járultak hozzá olyan mértékben, ami az engedékenység alapjául szolgálhat, hiszen a bizonyítékok szolgáltatása nem azt jelenti, hogy az alperesnek átadott adathordozók vizsgálatát követően feltárt bizonyítékokról esetenként nyilatkozatot tesznek.
- [33] Hangsúlyozta, hogy a versenyfelügyeleti bíróság alóli mentességet vagy csökkentést lehetővé tevő, büntetőjogi következmények alól akár mentesítő, a közbeszerzési öntisztázás, illetve kártérítés során figyelembe veendő, tehát kivételesen jelentős hatással bíró tényállás feltárást elősegítő jogintézménynek számító engedékenység alapjául tevőleges magatartás szolgálhat, mely a konkrét esetben a bizonyítékok megjelölésére is kiterjedt volna, mivel az átadott, jelentős mennyiségű dokumentum és más adat leválogatása a hatósági eljárásában kellett, hogy megvalósuljon.

- [34] Az I. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint az új eljárásra utasító kúriai ítélettel összhangban álló következtetést vont le az elsőfokú bíróság arra nézve, hogy ő és a III. rendű felperes a jóhiszemű, teljeskörű és folyamatos együttműködési kötelezettségüknek eleget tettek. Végző soron az alperes az elsőfokú bíróság mérlegelési körébe tartozó indokokat támad, amelyek nem is képezhetik a felülvizsgálat tárgyát.
- [35] A III. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, tekintettel arra, hogy az nem jogsértő a felülvizsgálati kérelem által megjelölt körben.
- [36] Hangsúlyozta, hogy a Kúria új eljárásra utasító határozata alapján az elsőfokú bíróság feladata az volt, hogy a bizonyítékok értékelése alapján foglaljon állást abban a kérdésben, hogy az I. és III. rendű felperesek által kifejtett együttműködés megfelelt-e a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés c) pontjában meghatározott feltételnek, amely iránymutatásnak az elsőfokú bíróság teljes mértékben eleget tett.
- [37] Az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban egyáltalán nem volt feladata annak részletes megindokolása, hogy az általuk benyújtott bizonyítékok miatt képviseltek jelentős értéket a jogsértés feltárása során, hiszen ezt már maga az alperes is elismerte eljárásában hozott végzésével. Az, hogy az engedékenységi kérelmezők hogyan tárják fel a jogsértést az engedékenységi kérelmeikben és azt milyen bizonyítékokkal támasztják alá, a Tpvt. 78/A. § (1)-(3) bekezdése alapján értékelendő kérdés, és ezt az értékelést az alperes elvégezte a feltételes bírságmentességi, illetve bírságcsökkentési végzéseiben. A jogerős ítélet egyértelmű, jogszerű és minden lényeges kérdésre kiterjedő indokolást tartalmazott a tekintetben, hogy az elsőfokú bíróság miért találta a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés b) pontja által lefektetett mércének megfelelőnek az általuk kifejtett együttműködést. Az, hogy az alperes nem ért egyet az indokolás tartalmával, nem teszi az ítéletet jogsértővé.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [38] A megismételt eljárásban hozott ítélet érdemi felülvizsgálatra alkalmatlan.
- [39] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltakból következően a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.
- [40] A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.
- [41] Az elsőfokú bíróság az eljárása során lényeges, súlyos, az ügy érdemére is kiható és a felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható eljárási jogszabálysértéseket követett el, amelyek a felülvizsgálati eljárásban nem voltak orvosolhatók.
- [42] A Kúria hivatalból észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az alapper II. rendű felperesét nem tekintette a megismételt eljárásban a per felperesének. Mindez abban nyilvánult meg, hogy a II. rendű felperest - a perrendi szabályok ellenére - a megismételt eljárásban tartott tárgyalására nem idézte, nem küldte meg részére a megismételt eljárásban keletkezett iratokat, őt a megismételt eljárásban hozott ítélete fejrészében sem tüntette fel a per felperesei között, továbbá az ítéletet sem küldte meg a részére.
- [43] Véltetően amiatt nem tekintette a II. rendű felperest a megismételt eljárásban peres félnek az elsőfokú bíróság, mert az alapperben a II. rendű felperes keresete - a Kúria által hatályában fenntartottan – teljes körben és jogerősen elbírálásra került, így az ő jogát, jogos érdekét a megismételt eljárás már nem érintette.

- [44] A Kúria hangsúlyozza, függetlenül attól, hogy a II. rendű felperes keresete tekintetében nem utasította új eljárásra az elsőfokú bíróságot, a peres félnek mindaddig a perben kell állnia, amíg az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes döntést nem hoz.
- [45] Ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a per egy adott szakaszában a peres fél vonatkozásában már nem állnak fenn a perben állás feltételei, akkor erről a perrendi szabályoknak megfelelő döntést kell hoznia a döntés jogi alapjának pontos megjelölésével. Ilyen határozatot azonban a Kúra a peres iratok között nem lelt fel. Ilyen döntés hiányában az elsőfokú bíróságnak továbbra is a per felperesének kellett volna tekinteni a II. rendű felperest, őt a megismételt eljárásban tartott tárgyalásra idéznie kellett volna, továbbá meg kellett volna küldenie részére a megismételt eljárásban hozott jogerős ítéletet. A Kúria szerint a II. rendű felperes kihagyása a perből olyan lényeges és súlyos eljárási szabálysértés, amely önmagában indokolja az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.
- [46] A Kp. 115. § (2) bekezdés folytán alkalmazandó Kp. 110. § (3) bekezdéséből következően az elsőfokú bíróságot a Kúria iránymutatása köti, ezért az új eljárásban hozott ítélet felülvizsgálata során a Kúriának azt kellett megvizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett-e a Kúria iránymutatásának [Kfv.38.343/2019/11., Kfv.35.057/2022/5., Jpe.III.60.037/2022/12.].
- [47] A Kúria hangsúlyozza, hogy a felsőbb bírósági iránymutatás követésének kötelezettsége alól a bíróság – a megismételt eljárásban is fennálló változatlan ténybeli és jogszabályi környezet esetében – nem mentesülhet. E kötelezettség akkor is fennáll, ha az elsőfokú bíróság nem ért egyet a Kúria határozatában foglaltakkal, jogi álláspontja attól eltérő.
- [48] A Kúria az új eljárásra utasító határozata [97]-[101] bekezdéseiben a közigazgatási hatósági eljárásokban érvényesülő általános és a Tpvt.-ben szabályozott együttműködési típusok különböző szintjeit, tartalmi elemeit, az azok közötti különbségeket mutatta be rendszerében. Ennek keretében kifejtette, hogy valamennyi közigazgatási hatósági eljárásban általános elvárás a jóhiszeműség és együttműködés, az ügyfél köteles jóhiszeműen eljárni, az eljárás többi résztvevőjével és a hatósággal is együttműködni. Ehhez képest a Tpvt. 78. § (3) bekezdése alapján a bírságkiszabás során enyhítő körülményként az általános ügyféli együttműködési kötelezettséget meghaladó, az eljárást előrevivő, így különösen a tényállás feltárását, az eljárás gyors befejezését segítő, együttműködő magatartás vehető figyelembe. A bírságkiszabás körében enyhítő körülményként figyelembe veendő eljárást segítő, együttműködő magatartásnál magasabb szintű együttműködést ír elő az engedékenység alkalmazhatóságának feltételeként a jogalkotó a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés b) pontjában, mégpedig a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig tartó jóhiszemű, teljeskörű, folyamatos együttműködést, annak konkrét tartalmát is meghatározva.
- [49] Az elsőfokú bíróság az új eljárásra utasító kúriai határozat [103] bekezdésében foglaltakat félreértelmezte, abban ugyanis a Kúria nem azt fejtette ki, hogy a kiemelt kedvezmény fejében az engedékenységi kérelmező ne lenne köteles az alperessel való Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés b) pontja szerinti együttműködésre. A Kúria által felvázolt együttműködési rendszerben a hatósági eljárás alá vont ügyfélnek nincs olyan kötelezettsége, hogy engedékenységi kérelmet nyújtson be. Ez egy jogosultság, azonban ha él ezzel, és igényli az engedékenységet, akkor a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés b) pontjában foglaltak szerint együtt kell működnie. Ez esetben már kötelezettség áll fenn.
- [50] Az engedékenységi kérelmet benyújtó tehát csak akkor részesülhet az engedékenységi politika keretében biztosított kiemelt kedvezményben, ha teljes egészében megfelel a vele szemben támasztott törvényi követelményeknek.
- [51] A Kúria új eljárásra adott iránymutatásából következően az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az együttműködés három szintje rendszerében a felperesek magatartása miért felel meg a Tpvt. 78/A. § (7)

bekezdés b) pontban foglalt legmagasabb szintű együttműködésnek. A kérdés megválaszolásához az elsőfokú bíróságnak az alperesi végzésekben felhozott érvek mentén, ebben a rendszerben kellett volna elhelyeznie és értékelnie az I. és III. rendű felperesek magatartását.

- [52] A megismételt eljárásban hozott ítélet indokolásából teljes mértékben hiányzik annak levezetése, hogy az alperesi végzések részletes indokolásával szemben az elsőfokú bíróság milyen okokból minősítette a felperesek magatartását a Tpvt. 78/A.§ (7) bekezdés b) pontjában foglalt jóhiszemű, teljes mértékű és folyamatos együttműködésnek, az alperes által felhozott körülmények ellenére miért állapítható meg a legmagasabb szintű együttműködés esetükben.
- [53] Az elsőfokú bíróság az új eljárásra adott iránymutatásnak nem tett eleget, a saját korábbi álláspontját ismételte meg, ezzel megsértette a Kp. 115. § (2) bekezdés folytán alkalmazandó Kp. 110. § (3) bekezdését.
- [54] Mindezekre tekintettel a Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A Kp. hatályba lépése óta a felsőbb bíróságnak nincs lehetősége arra, hogy elrendelje, hogy a megismételt eljárásban más tanács járjon el, ezért a Kúria felhívja az eljáró tanács figyelmét a Kp. 115. § (2) bekezdés folytán alkalmazandó Kp. 110. § (3) bekezdésében foglaltakra.
- [55] Az elsőfokú bíróságnak az újbóli megismételt eljárásban a Kúria Kfv.VI.37.359/2023/11. számú határozatában felvázolt rendszerben kell elvégeznie a bizonyítékok értékelését, majd annak eredménye alapján kell döntenie abban, hogy az alperes jogszerűen állapította-e meg a döntéseiben, hogy az I. és III. rendű felperesek esetében az engedékenység alkalmazhatóságának, jelen esetben a bírság csökkentésének a feltétele nem áll fenn. Ennek keretében azt kell vizsgálnia, hogy Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés b) pontjában támasztott követelménynek megfelel-e, ha az eljárás alá vontak az engedékenységi kérelmeikben nem nyilatkoznak lényegi információkról, így a felperesek közötti személyi összefonódásokról, valamint arról, hogy a közbeszerzésekkel kapcsolatos döntéseket minden esetben hozta meg. Értékelnie kell, hogy csak vizsgálói kérdésre nyilatkoztak a tekintetben, hogy az információáramlás egyik fontos eszköze a heti/havi rendszerességgel tartott közbeszerzési értekezlet volt, amelyen esetenként az I. rendű felperes is részt vett, továbbá, hogy a munkavállalók olykor mindhárom cég ügyeit intézték, és hogy egyes e-mail címekhez a másik cég munkavállalói is hozzáférhettek. Meg kell ítélnie, hogy megfelel-e legmagasabb szintű együttműködés követelményének, ha rendszerszintű összejátszásról van szó a vállalkozások között, ugyanakkor a jogsértéseket engedékenységi kérelmeikben elszigetelt esetként írják le. Állást kell foglalnia arról, hogy teljesíti-e a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés b) pontjában foglaltakat az a magatartás, miszerint az adathordozókat a bizonyítékok kiszűrése nélkül adják át az alperesnek. Értékelnie kell a végzésekben felhozott valamennyi, az engedékenységet kizáró körülményt.
- [56] Amennyiben az elsőfokú bíróság az újból megismételt eljárásban úgy ítéli meg, hogy az I. és III. rendű felperesek esetében teljesül a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés b) pontjában meghatározott feltétel, akkor -ütköztetve a felperesi és az alperes érveket- alaposan meg kell indokolnia, hogy az I. és III. rendű felperesek magatartása miért éri el a legmagasabb együttműködés szintjét. Az I. és III. rendű felperes magatartását arra is figyelemmel kell értékelni, hogy T-12/06 Deltafina SpA kontra Európai Bizottság, ECLI:EU:T:2011:441 ítéletében a Törvényszék kimondta, hogy az engedékenység keretében megkövetelt együttműködés „állandó” jellegére tekintettel bármely, valódi együttműködést tükrözővel ellentétes magtartás önmagában elegendő az együttműködési kötelezettség megsértésének igazolására.

A döntés elvi tartalma

- [57] *Az alsóbb bíróságot a Kúria iránymutatása köti, a megismételt eljárásra utasító határozatban adott jogértelmezést akkor is köteles követni, ha az ellentétben áll a jogi álláspontjával.*
- [58] *Az elsőfokú eljárás lényeges szabályának megsértését jelenti az, ha az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásból – erre vonatkozó jogalapot is megjelölő határozat kibocsátása nélkül – kihagyja az egyik, keresetlevelet előterjesztő felperest.*

Záró rész

- [59] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére figyelemmel az I. rendű és III. felpereseknek és az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét a Kúria a Kp. 110. § (3) bekezdése alapján – tekintettel a felülvizsgálati eljárásban kifejtett munka mennyiségére és színvonalára – mérlegeléssel állapította meg azzal, hogy annak viseléséről az új határozatot hozó bíróságnak kell döntenie.
- [60] A Kúria végzése elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.
- [61] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felek kérelmére, a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2024. november 21.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.
a tanács elnöke

Dr. Rák-Fekete Edina sk.
sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina
bíró

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk.
bíró

Dr. Horváth Tamás sk.
bíró